

Kartlegging av idrettens betydning i Elverum, Kongsvinger, Hamar, Gjøvik og Lillehammer

INN Universitetet
i Innlandet

Innhold

- Definisjon av idrettsnæringen
- Sysselsetting i idrettsnæringen
- Verdiskaping i idrettsnæringen
- Idrettsanlegg og samfunnsøkonomiske effekter

Idrettsnæringen

Næringskode*	Næring
32.300	Produksjon av sportsartikler
47.641	Butikkhandel med sportsutstyr
77.210	Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr
85.510**	Undervisning innen idrett og rekreasjon
93.110	Drift av idrettsanlegg
93.120	Idrettslag og-klubber
93.130	Treningssentre
93.190	Andre sportsaktiviteter

*Vi benytter Standard for næringsgruppering (SN2007) for å kategorisere næringer som er relatert til idrett, og som kan defineres som idrettsnæringer.

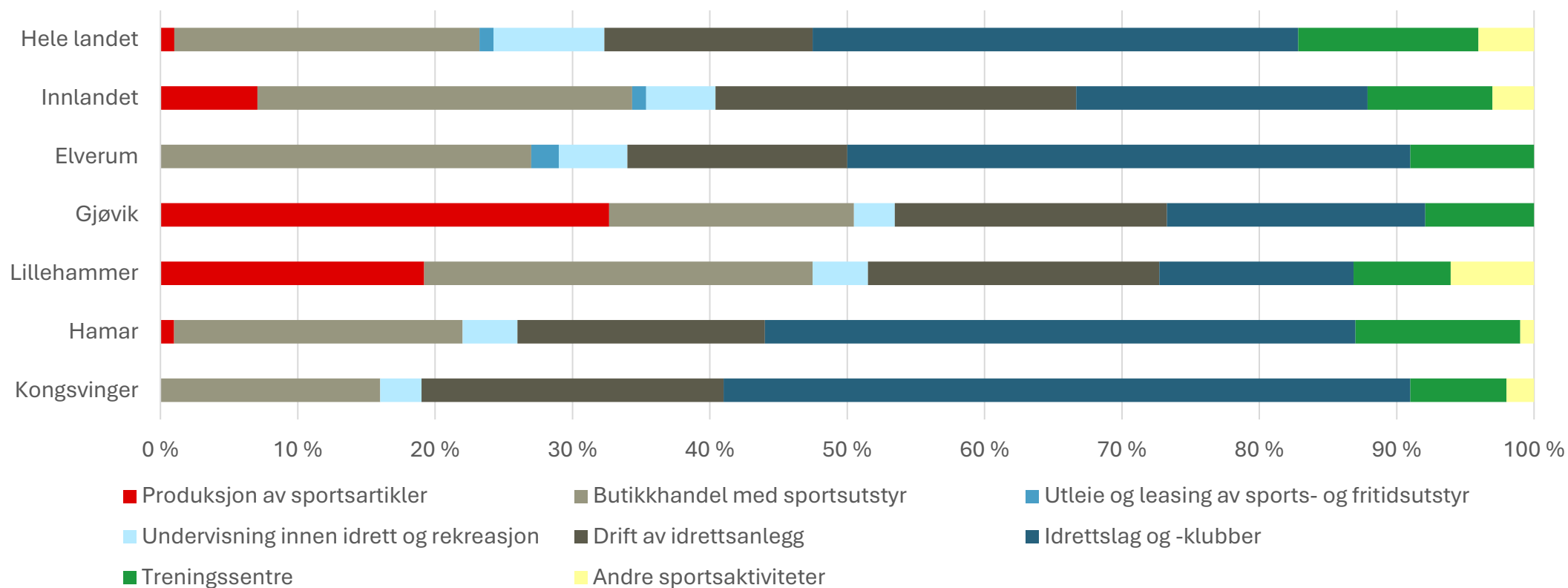
** Det er mange virksomheter som er knyttet til idrett, men som ligger under andre NACE-koder, inkludert NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger, samt Wand Hamar AS. I denne presentasjonen har vi valgt å inkludere dem under næringskode 85.510, selv om de selv har kategorisert seg under andre næringskoder.

Syssselsetting i idrettsnæringen i 2023

På **landsbasis** var sysselsettingen innen idrettsnæringen 36 618 personer i 2023. Syssselsettingen innenfor idrettslag og -klubber utgjør den største andelen av sysselsatte, etterfulgt av syssselsetting innenfor butikkhandel med sportsutstyr. Idrettsnæringen utgjør 1,3% av den samlede syssselsettingen i landet.

I **Innlandet** var det 2 639 sysselsatte i idrettsnæringen i 2023, hvor av den største andelen var sysselsatt innen butikkhandel med sportsutstyr (27%), drift av idrettsanlegg (26%) og i idrettslag og -klubber (21%). **Idrettsnæringen utgjør 1,5% av den samlede syssselsettingen i Innlandet.**

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Note: * Wang Hamar, NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger er ikke inkluderte i disse tallene, siden de har registrert sin virksomhet under næringskodene "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger" og «Ordinær grunnskoleundervisning»

Utvikling i antall sysselsatte innen idrettsnæringer 2018-2023 HAMAR

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2018- 2023
Produksjon av sportsartikler	0	0	0	0	4	3	0 %
Butikkhandel med sportsutstyr	91	86	89	87	80	73	-20 %
Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr	0	0	0	0	0	0	0 %
Undervisning innen idrett og rekreasjon*	7	10	3	5	14	17	143 %
Drift av idrettsanlegg	72	74	68	73	69	63	-13 %
Idrettslag og -klubber	135	138	150	133	166	177	31 %
Treningssentre	47	51	47	50	48	47	0 %
Andre sportsaktiviteter	0	3	0	3	5	4	
Totalsum	352	362	357	351	386	384	9 %

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Note: * Wang Hamar AS er ikke inkludert i disse tallene, siden de har registrert sin virksomhet under næringskoden "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger"

- Antall sysselsatte har økt med 9%, drevet av flere sysselsatte innen undervisning i idrett og rekreasjon, samt i idrettslag og -klubber
- Størst andel sysselsatte er i idrettslag og -klubber
- Idrettsnæringen utgjør **1,9%** av den samlede sysselsettingen i Hamar
- *Wang Hamar AS* er ikke inkludert, men har ca. 72 ansatte, som kan legges til antallet sysselsatte under kategorien undervisning innen idrett og rekreasjon

Utvikling i antall sysselsatte innen idrettsnæringer 2018-2023 LILLEHAMMER

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2018- 2023
Produksjon av sportsartikler	95	78	80	79	82	77	-19 %
Butikkhandel med sportsutstyr	108	107	101	102	120	201	86 %
Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr	0	3	0	0	0	3	
Undervisning innen idrett og rekreasjon*	22	22	25	20	15	17	-23 %
Drift av idrettsanlegg	82	83	59	81	91	101	23 %
Idrettslag og -klubber	45	48	63	61	61	60	33 %
Treningssentre	42	47	35	37	31	36	-14 %
Andre sportsaktiviteter	21	20	23	23	25	24	14 %
Totalsum	415	408	386	403	425	519	25 %

- Antall sysselsatte har økt med 25%
- Kraftig vekst innen sportsbutikker
- Betydelig vekst innen både drift av idrettsanlegg og i idrettslag og-klubber
- Idrettsnæringen utgjør **3,1%** av den samlede sysselsettingen i Lillehammer
- *NTG og NTG-U Lillehammer* er ikke inkludert, men har ca. **83 ansatte til sammen**, som kan legges til antallet sysselsatte under kategorien undervisning innen idrett og rekreasjon

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Note: * NTG og NTG-U Lillehammer er ikke inkluderte i disse tallene, siden de har registrert sin virksomhet under næringskodene "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger" og «Ordinær grunnskoleundervisning»

Utvikling i antall sysselsatte innen idrettsnæringer 2018-2023 GJØVIK

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2018- 2023
Produksjon av sportsartikler	111	110	112	116	113	96	-14 %
Butikkhandel med sportsutstyr	90	100	65	68	61	47	-48 %
Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr	0	0	0	0	0	0	
Undervisning innen idrett og rekreasjon	31	20	18	7	9	6	-81 %
Drift av idrettsanlegg	75	66	52	59	67	54	-28 %
Idrettslag og -klubber	49	45	44	70	64	80	63 %
Treningssentre	25	27	27	29	27	45	80 %
Andre sportsaktiviteter	7	6	4	3	0	0	-100 %
Totalsum	388	374	322	352	341	328	-15 %

- Betydelig nedgang samlet sett
- Kun vekst innen idrettslag og – klubber og treningssentre
- Idrettsnæringen utgjør **1,9%** av den samlede sysselsettingen i Gjøvik

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Utvikling i antall sysselsatte innen idrettsnæringer 2018-2023 ELVERUM

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2018- 2023
Produksjon av sportsartikler	0	0	0	0	0	0	0 %
Butikkhandel med sportsutstyr	39	40	33	45	34	44	13 %
Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr	0	0	0	0	3	0	
Undervisning innen idrett og rekreasjon	3	4	3	0	6	5	67 %
Drift av idrettsanlegg	17	18	15	17	20	17	0 %
Idrettslag og -klubber	42	43	53	55	52	49	17 %
Treningssentre	26	23	18	18	12	12	-54 %
Andre sportsaktiviteter	0	0	0	0	0	0	0 %
Totalsum	127	128	122	135	127	127	0 %

- Stabilt sysselsettingsnivå samlet sett
- Idrettsnæringen utgjør **1,2%** av den samlede sysselsettingen i Elverum

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Utvikling i antall sysselsatte innen idrettsnæringer 2018-2023 KONGSVINGER

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2018- 2023
Produksjon av sportsartikler	0	0	0	0	0	0	0 %
Butikkhandel med sportsutstyr	22	23	22	22	21	16	-27 %
Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr	0	0	0	0	0	0	0 %
Undervisning innen idrett og rekreasjon*	3	3	5	3	4	5	67 %
Drift av idrettsanlegg	27	22	19	30	29	29	7 %
Idrettslag og -klubber	57	55	48	49	67	65	14 %
Treningssentre	15	23	9	15	9	10	-33 %
Andre sportsaktiviteter	5	6	6	4	3	3	-40 %
Totalsum	129	132	109	123	133	128	-1 %

- Stabilt antall sysselsatte over tid
- Flest sysselsatte i idrettslag og klubber
- Idrettsnæringen utgjør **1,5%** av den samlede sysselsettingen i Kongsvinger
- *NTG og NTG-U Kongsvinger* er ikke inkludert, men har ca. *74 ansatte* til sammen, som kan legges til antallet sysselsatte under kategorien undervisning innen idrett og rekreasjon

Kilde: SSB tabell 13470. Sysselsatte personer etter arbeidssted.

Note: * NTG og NTG-U Kongsvinger er ikke inkluderte i disse tallene, siden de har registrert sin virksomhet under næringskodene "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger« og «Ordinær grunnskoleundervisning»

Lokaliseringskvotient (LQ og HLQ)

Kilde: SSB tabell 13470, omarbeidet av Østlandsforskning. Inkludert kun de kommunene i Innlandet som hadde positive HLQ verdier i 2023 og Elverum.

*Noter: Selv om **Wang Hamar, NTG, NTG-U Lillehammer og Kongsvinger** har registrert sin virksomhet under næringskodene «Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger» og «Ordinær grunnskoleundervisning», **har vi valgt å inkludere antall sysselsatte de har i de konkrete kommunene som sysselsatte i idrettsnæringen, under kategorien 'Undervisning innen idrett og rekreasjon' når vi beregner lokaliseringskvotienter.***

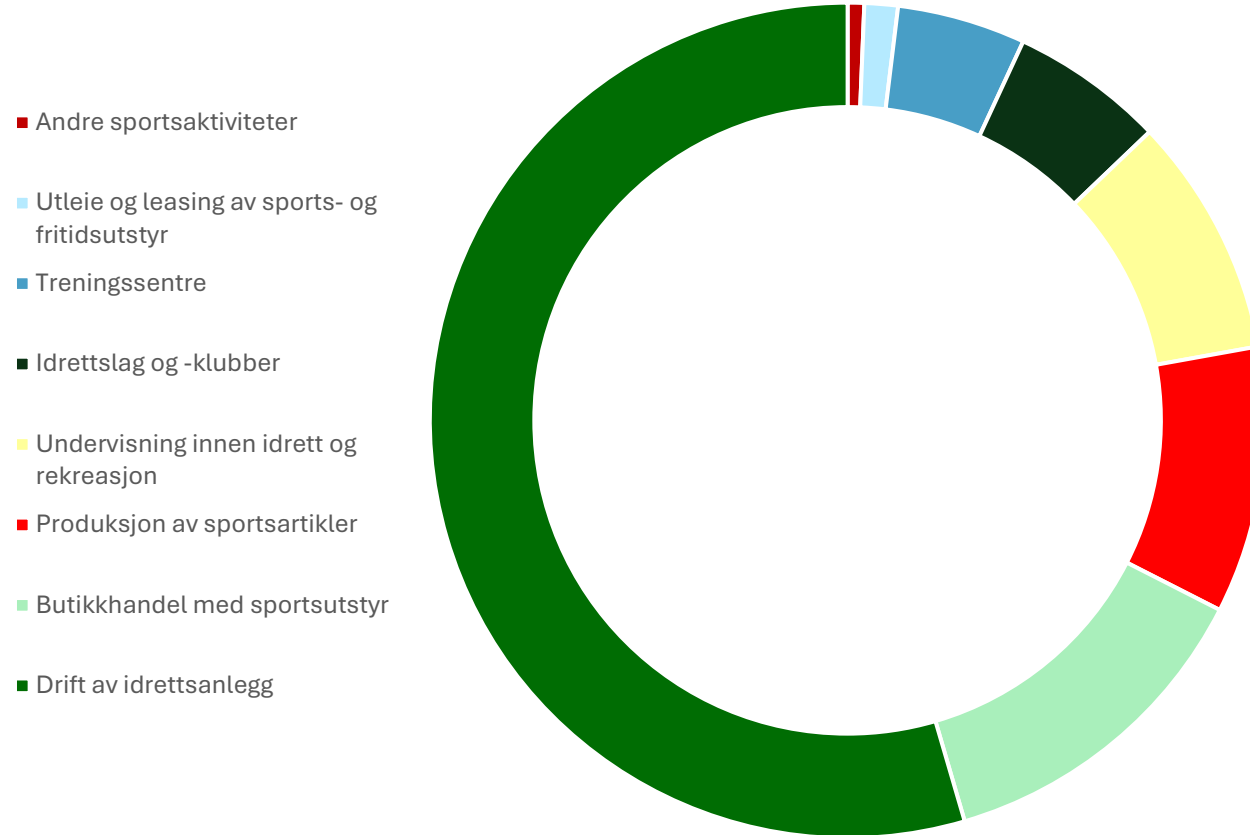
***Lokaliseringskvotienten (LQ)** viser hvor viktig en næring er i en kommune, sammenlignet med hvordan næringen er representert i hele Innlandet.*

***Horisontal Lokaliseringskvotient (HLQ)** måler den faktiske størrelsen på en næring i en kommune. Den viser hvor mange flere som er sysselsatt i idrettsnæringen i forhold til hva som ville vært forventet, basert på den relative betydningen på fylkes nivå.*

Sammenlignet med Innlandets
gjennomsnitt for sysselsatte innen
idrettsnæringen, hadde:

- Lillehammer 326 flere sysselsatte
- Hamar 118 flere sysselsatte
- Kongsvinger 59 flere sysselsatte
- Gjøvik 37 flere sysselsatte
- Elverum 44 færre sysselsatte innen idrettsnæringen i 2023

Verdiskaping* i idrettsnæringen i Innlandet i 2023

Kilde: Proff Forvalt. Selv om Wang Hamar, NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger har registrert sin virksomhet under næringskoden "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger" og «Ordinær grunnskoleundervisning», har vi valgt å inkludere verdiskapingen de genererer innen kategorien «Undervisning innen idrett og rekreasjon».

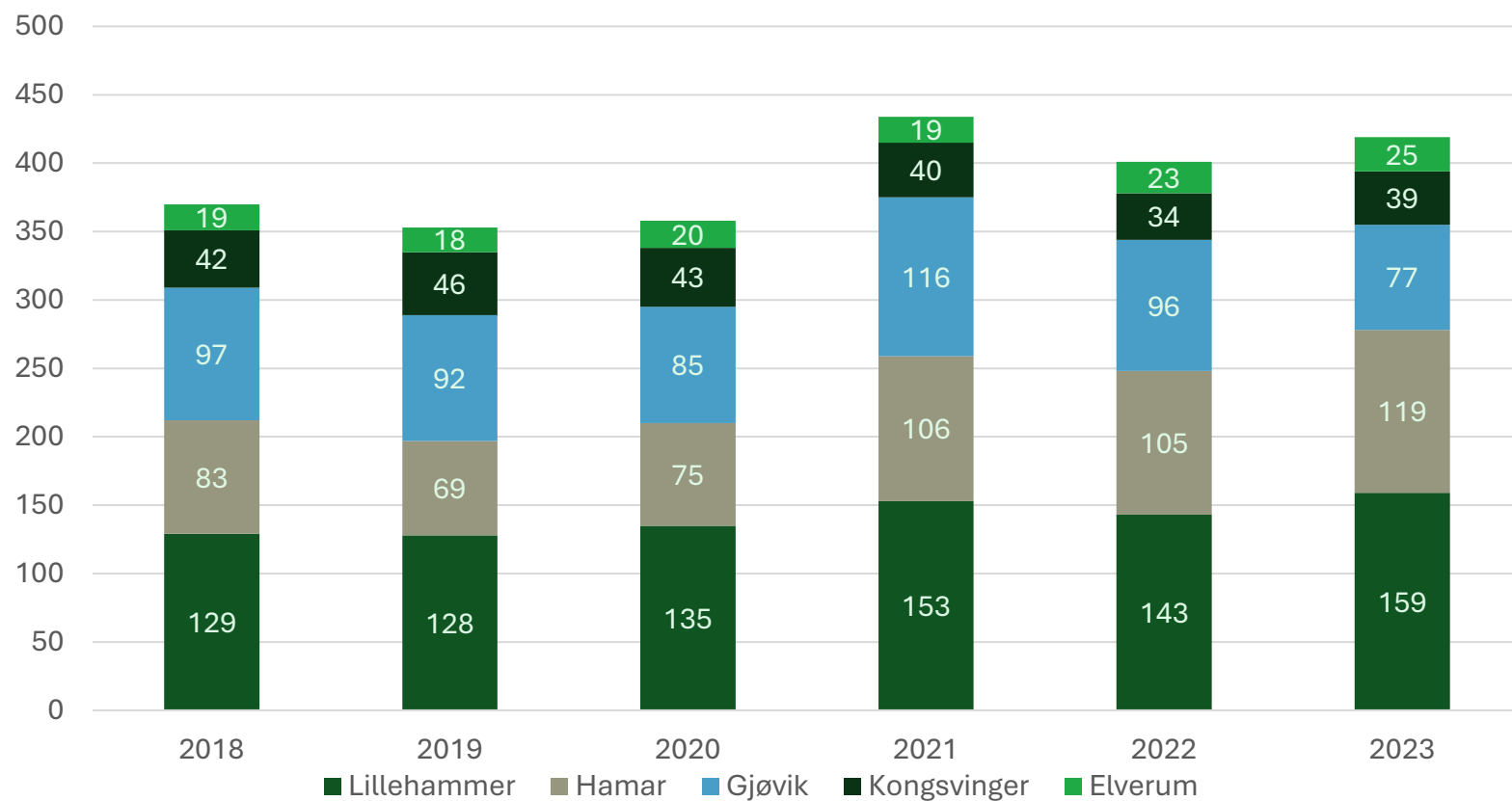
Note: * Det økonomiske verdiskapingsbegrepet defineres som summen av bedriftens driftsresultat og lønnskostnader.

- I 2023 var den totale økonomiske verdiskapingen i idrettsnæringen i Innlandet på **1,47 milliarder kroner**
- Drift av idrettsanlegg stod for den største andelen av verdiskapingen, med 55 %, mens virksomheter som driver med utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr, samt andre sportsaktiviteter, bidro minst
- Idrettsanlegg og klubber utgjorde 6 % av den totale verdiskapingen
- Wang Hamar, NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger er inkludert

Utvikling i verdiskaping (mill. kr) 2018-2023

Siden 2018 har det vært:

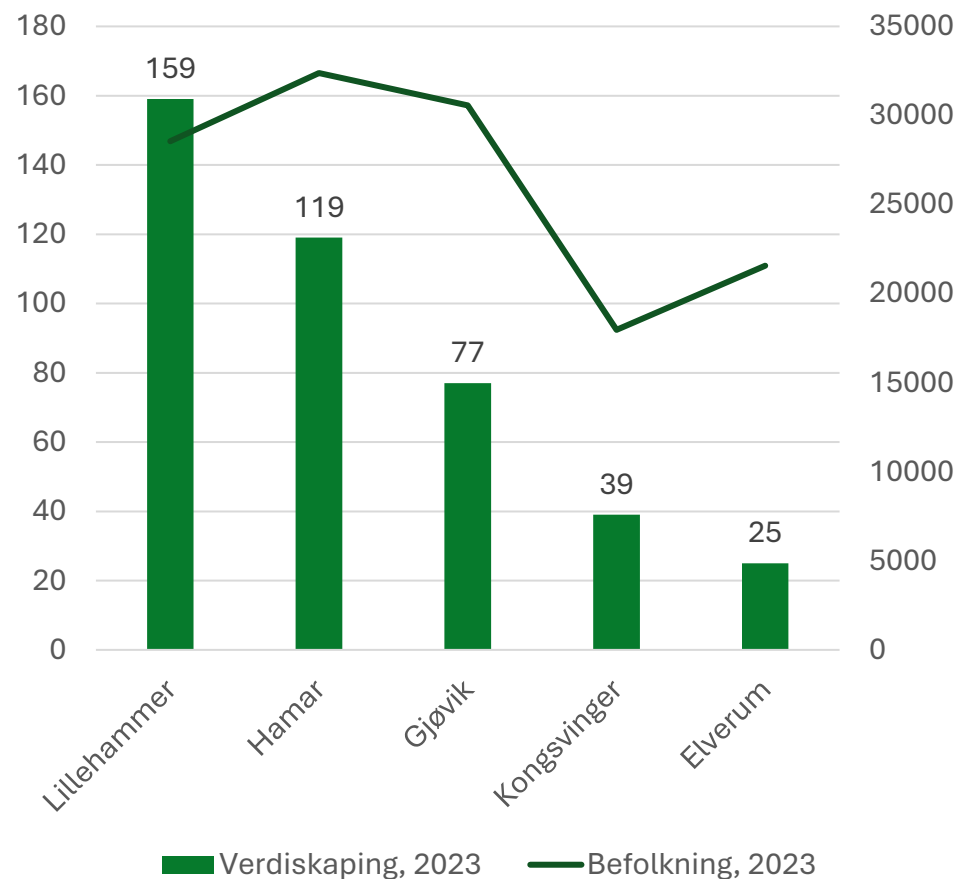
- ▲ 23 % vekst i Lillehammer
- ▲ 43 % vekst i Hamar
- ▼ 21 % nedgang i Gjøvik
- ▼ 7 % nedgang i Kongsvinger
- ▲ 31 % vekst i Elverum

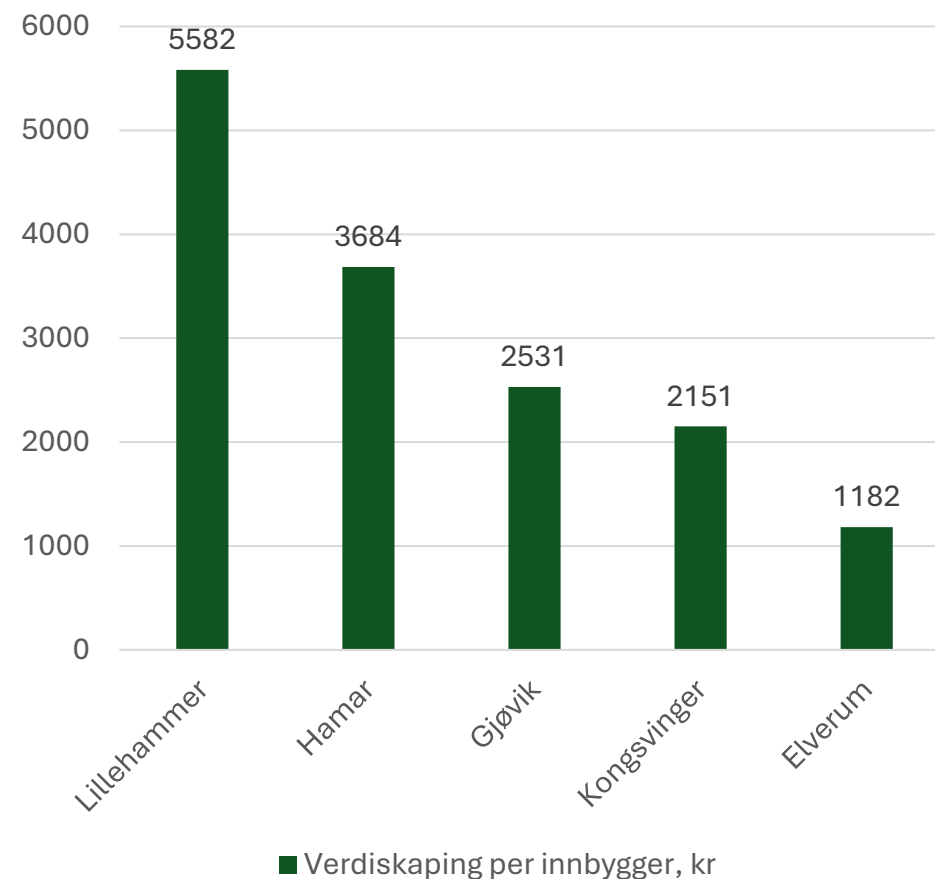
Kilde: Proff Forvalt og SSB. Selv om Wang Hamar, NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger har registrert sin virksomhet under næringskoden "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger" og «Ordinær grunnskoleundervisning», har vi valgt å inkludere verdiskapingen de genererer innen kategorien «Undervisning innen idrett og rekreasjon».

Note: Det økonomiske verdiskapingsbegrepet defineres som summen av bedriftens driftsresultat og lønnskostnader.

Verdiskaping i idrettsnæringen og antall innbyggere i 2023 (mill. kr)

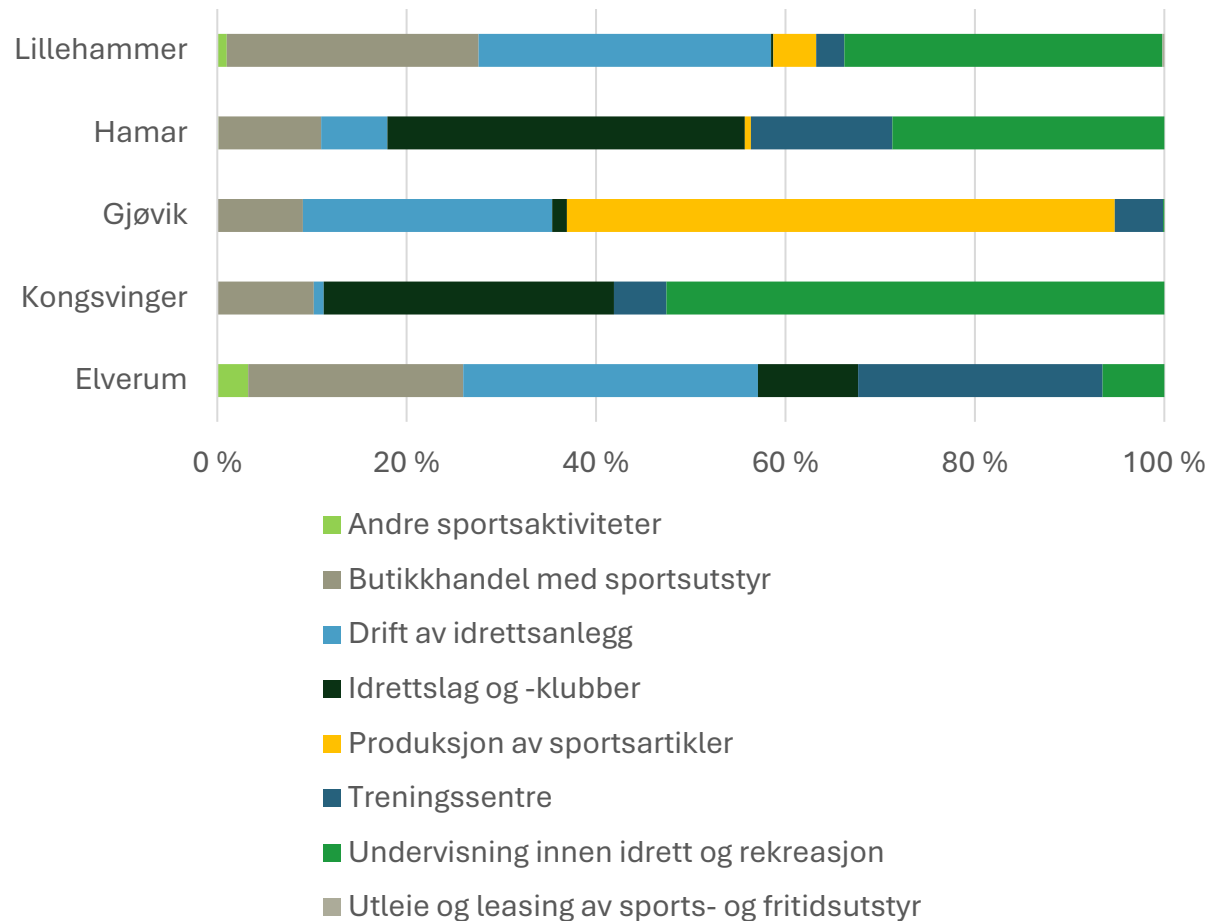
Verdiskaping per innbygger i idrettsnæringen i 2023

Kilde: Proff Forvalt og SSB. Selv om Wang Hamar, NTG og NTG-U Lillehammer og Kongsvinger har registrert sin virksomhet under næringskoden "Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger" og «Ordinær grunnskoleundervisning», har vi valgt å inkludere verdiskapingen de genererer innen kategorien «Undervisning innen idrett og rekreasjon».

Note: Det økonomiske verdiskapingsbegrepet defineres som summen av bedriftens driftsresultat og lønnskostnader.

Verdiskaping etter bransje i idrettsnæringen i 2023

- Det er ulike bransjer innenfor idrettsnæringen som står for verdiskaping i de enkelte kommunene
- Lillehammer, Hamar og Elverum er mer diversifiserte
- Gjøvik er mer spesialisert, og produksjon av sportsartikler står der for den største andelen av verdiskapingen
- I Kongsvinger utgjør undervisning innen idrett og rekreasjon størst andel av verdiskapingen innen idrettsnæringen

Fem virksomheter som bidro mest til verdiskapingen i idrettsnæringen i 2023

Lillehammer

Juridisk selskapsnavn	NACE-beskrivelse	Verdiskaping (mill. kr.)
Norges Toppidrettsgymnas Lillehammer AS	Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger	42
Lillehammer Olympiapark AS	Drift av idrettsanlegg	35
Jorekstad AS	Drift av idrettsanlegg	10
Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Lillehammer AS	Ordinær grunnskoleundervisning	10
Husumgruppen AS	Butikkhandel med sportsutstyr	9

Hamar

Juridisk selskapsnavn	NACE-beskrivelse	Verdiskaping (mill. kr.)
Hamarkameratene Fotball Elite	Idrettslag og -klubber	40
Wang Hamar AS	Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger	33
Fønix Cc Stadion AS	Treningssentre	11
Hamar Olympiske Anlegg AS	Drift av idrettsanlegg	8
Sport Outlet Hamar 15 AS	Butikkhandel med sportsutstyr	7

Fem virksomheter som bidro mest til verdiskapingen innen idrettsnæringen i 2023

Gjøvik

Juridisk selskapsnavn	NACE-beskrivelse	Verdiskaping (mill. kr.)
Madshus AS	Produksjon av sportsartikler	31
O Mustad & Søn AS	Produksjon av sportsartikler	14
Biri Trav AS	Drift av idrettsanlegg	9
Amundsen Sport AS	Butikkhandel med sportsutstyr	7
Gjøvik Olympiske Anlegg AS	Drift av idrettsanlegg	7

Kongsvinger

Juridisk selskapsnavn	NACE-beskrivelse	Verdiskaping (mill. kr.)
Norges Toppidrettsgymnas Kongsvinger AS	Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger	20
Kongsvinger II Toppfotball	Idrettslag og -klubber	18
Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kongsvinger AS	Ordinær grunnskoleundervisning	11
Nye Sporten AS	Butikkhandel med sportsutstyr	26
Friskus Sport AS	Butikkhandel med sportsutstyr	20

Note: EVEN MANAGEMENT AS har i 2023 hatt et underskudd på 20 millioner og veldig lave lønnskostnader. Samlet sett har selskapet hatt negativ verdiskaping, som trekker den totale verdiskapingen i Kongsvinger betydelig ned.

Fem virksomheter som bidro mest til verdiskapingen innen idrettsnæringen i 2023, fortsetter

Elverum

Juridisk selskapsnavn	NACE-beskrivelse	Verdiskaping (mill. kr.)
Elverum Trim & Squashsenter AS	Treningssentre	5
Sport Outlet Elverum AS	Butikkhandel med sportsutstyr	4
Terningen Arena Idrett Og Kultur AS	Drift av idrettsanlegg	3
Elverum Golfklubb	Idrettslag og -klubber	3
Elverum Bowling AS	Drift av idrettsanlegg	3

Idrettsanlegg og samfunnsøkonomi i Innlandet

For hver krone investert i idrettsanlegg i Innlandet, får samfunnet 2 kroner tilbake i form av*:

- **Arbeidsgevinster** (økt innsats i arbeidslivet som følge av mer fysisk aktivitet i ung alder og gjennom livet)
- **Helsegevinster** (flere kvalitetsjusterte leveår – ikke nødvendigvis flere leveår, men flere år med bedre helse)

Satsing på idrettsanlegg i Innlandet:

- I 2021 ble det sendt inn 361 søknader om idrettsanlegg, med et samlet beløp på 490 millioner kroner
- Søknadene førte til investeringer på 2,28 milliarder kroner, som gir en gjennomsnittlig investering på 1 436 kroner per innbygger i 2021
- De siste fem årene har det blitt investert rundt 4 milliarder kroner i ulike idrettsanlegg
- Fleridrettshaller, fotballbaner, fotballhaller og bassenger har vært de mest prioriterte anleggene
- For hver milliard investert i idrettsanlegg, kan den samfunnsøkonomiske nytten være rundt 2 milliarder kroner

*Basert på regneeksempel i Strøm, S., Skulstad, A., & Godeseth, S. M. (2022). *Nytten av idrettsanlegg og betydning for fysisk aktivitet* (2022-20).

Idrett gir både økonomiske besparelser og økt livskvalitet

De positive helseeffektene av organisert idrett i Innlandet sparer samfunnet for cirka 13 milliarder kroner i helseutgifter og produktivitetstap årlig.

I Innlandet var den totale ressursbruken (frivillig arbeid, kommunal investering og spillemidler) innen idrett rundt 1,86 milliarder kroner i 2022, mens **helsegevinsten** ble estimert til cirka 13 milliarder kroner. Dermed anslås den totale **verdiskapingen innen idrett** til 11 milliarder kroner, **tilsvarende cirka 89 000 kroner per medlem årlig.**

	Vunne kvalitetsjusterte leveår	13 717 500 000
-	Idrettsskader	719 581 748
=	Helsegevinst	12 997 918 252
	Idrettens frivillige arbeid	1 276 227 993
+	Kommunal investering	469 366 000
+	Spillemidler	111 000 000
=	Ressursbruk	1 856 593 993
	Helsegevinst	12 997 918 252
-	Ressursbruk	1 856 593 993
=	Årlig verdiskaping på idrettsfeltet	11 141 324 259
/	Antall medlemmer	124 944
=	Årlig verdiskaping per medlem	89 171

iNN

Universitetet
i Innlandet